

Kirkonkirjojen valtaisa tallennustyö liki valmis

Karjala: Miljoonia henkilötietoja voi tutkia verkossa. Sukututkimus on helppo aloittaa Karjala-tietokannasta.

Tarja Repo/STT

Sadoillatuhansilla suomalaisilla on juuria luovutetun Karjalan alueella. Taustoistaan kiinnostuneen on helppo aloittaa sukututkimus Karjala-tietokannasta, josta löytyy harvinaisen kattava kirjo kirkonkirjatietoja selattavaksi.

Tietokannasta löytyvät kastettujen, vihittyjen, kuolleiden ja haudattujen sekä muuttaneiden luettelot sekä vielä rippi- ja lastenkirjatkin. Aikajänne on 1700-luvun alkupuolelta aina siihen asti, kun Suomeen siirretyt noin 70 seurakuntaa lopetettiin vuonna 1949.

Internetin avoimella Katihahakuohjelmalla voi etsiä sataa vuotta vanhempia henkilötietoja. Tietosuojayöiden takia uudempia tietoja ei verkosta löydy lukuun ottamatta kuolleiden ja haudattujen tietoja, joissa aikaraja on 50 vuotta.

Luovutetun Karjalan kirkonkirjoja on tallennettu digitaaliseen tietokantaan jo 30 vuoden ajan. Mittava tallennusurakka loppuu vuodenvaihteessa. Tavoitteena on, että tietokannassa on silloin noin 11 miljoonaa tietuetta. Asukkaita ei kuitenkaan ollut niin paljon, sillä ihmiset merkittiin elämänsä aikana moneen kirkonkirjaan. On arvioitu, että Karjalassa on asunut tietokannan kattamana aikana noin 1,3 miljoonaa ihmistä.

Tähän mennessä tallennettuna on noin 10,9 miljoonaa tietuetta. Viimeisiä tietoja tallentaa kymmenkunta projektityöntekijää, jotka tuntevat vanhoja käsialoja sekä venäjää tai ruotsia.

– Työ jatkuu kiivaana vuodenvaihteeseen. Ihan kaikkia tietoja ei ehditä kuitenkaan tallentaa. Joistakin seurakunnista kaikkein vanhimpia, vaikeimmin luettavia ja huonokuntoisimpia sidoksia jää tallentamatta, kertoo Karjala-tietokantasäätiön hallituksen varapuheenjohtaja ja Kansallisarkiston erityisasiantuntija **Ytti Vuottilainen**.

Hän huomauttaa että tietokanta on varsin luotettava, sillä tallennettuja tietoja on tarkistettu ja korjattu. Katihassa väestötietoja ei ole digitoitu eli kuvattu kirkonkirjoista vaan tallennettu tietueina hakuohjelmaan.

Kulttuurihistoriallisesti arvokas tietokanta on lajissaan maailman suurimpia väestöhistoriallisia aineistoja.

Karjala-tietokanta palvelee myös ammattitutkijoita. Turun yliopiston akatemiaprofessori, evoluutiobiologi **Virpi Lummaa** on kollegoineen kiinnostunut ihmisen

Turun yliopiston akatemianprofessori **Virpi Lummaa** (kesk.) sekä tutkijaryhmään kuuluvat **Jenny Pettay** (vas.) ja **Robert Lynch** tutkivat Karjala-tietokantaan kuuluvia kirkonkirjoja. Kirkonkirjojen tiedot on tallennettu helppokäyttöiseen tietokantaan.

elinkierroista kuten siitä, mitkä tekijät vaikuttavat ihmisen elinikään ja lapsilukuun. He ovat käyttäneet Katihan tietoja muun muassa Raudusta ja Jaakkimasta.

Karjala on tutkijalle mielenkiintoinen kohde, koska siellä on elänyt suurperheitä saman katon alla. Useampi veli on asuttanut synnyinkotiaan vaimonsa kanssa. Länsi-Suomen alueella perheen vanhin poika peri kotitalon, kun taas Karjalassa perijöitä olivat kaikki pojat. Perimysjärjestys oli hyödyllinen esimerkiksi siksi, että kaskiviljelyä vaati runsaasti työväkeä.

– Olemme huomanneet, että kun vaimoja oli monta saman katon alla ja he saivat samoihin aikoihin vauvoja, lapsilla oli suurentunut kuolleisuusriski. Se ei kuitenkaan vähentänyt synnytyksen määrää.

Lummaa on kollegoideensa kanssa seurannut samojen sukulinjojen vaiheita aina 1700-luvun puolivälistä toiseen maailmansotaan asti.

– Karjalaisten väestötietoja on ollut kiintoisaa seurata juuri erilaisten perherakenteiden takia. Karjalassa mentiin naimisiin paljon nuorempina ja saatiin enemmän lapsia.

Karjala-tietokanta

Suosio lisääntyy koko ajan

■ Karjalaisia evakkoja oli noin 407 000, ja heillä on jälkeläisiä monessa polvessa. Muun muassa Keski-Suomeen jäi paljon karjalaisia jo talvisodan jälkeen.

■ Ei siis ihme, että tietokanta lisää suosiotaan.

■ Viime vuonna hakupalvelua käytettiin joka päivä noin 1200 kertaa. Käyttäjää on myös ulkomailla.

■ Tietokannan perusti vuonna 1990 Karjala-tietokantasäätiö.

■ Suurimman osan kirkonkirjojen tallennustyöstä teki yli 500 pitkäaikaistyöntöntä.

■ Hanke siirtyi toissa vuonna Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulun hallinnoitavaksi.

■ Suururakka päättyy vuodenvaihteessa.

■ Sen jälkeen tietokanta luovutetaan Kansallisarkistolle.

Sukututkijan kannattaa olla hereillä

STT

Karjalaistausten sukututkijoiden kannattaa olla erityisen valppaana ensi vuoden alussa. Silloin verkon avoimeen Karjala-tietokantaan ryöpsähtää yli 600 000 tietuetta, kun julki-seksi tulevat rippi- ja lastenkirjat vuosilta 1910–1919.

Rippi- ja lastenkirjatietoja voitaisiin teoriassa avata verkossa joka vuosi sitä mukaa, kun sadan vuoden vähimmäisaika tietojen julkisuudelle tulee täyteen. Se ei kuitenkaan ole mahdollista, sillä kirjoissa on merkintöjä usealta vuodelta.

– Lasten- ja rippikirjoista voi löytyä tietoja esimerkiksi henkilön seurakunnasta, siviilisäädyistä, ammatista, asuinpaikasta, lukutaidosta, rokotuksista ja sairauksista,

valottaa **Sari Rasa** Karjala-tietokantahankkeesta.

Luovutetun Karjalan kirkonkirjojen tallennusurakka aloitettiin 30 vuotta sitten uusimmista kirkonkirjoista, joten 1900-luvun aineisto on jo ajat sitten käyty läpi. Koska kirkonkirjoihin vuosittain merkityt kastettujen, vihittyjen, kuolleiden ja muuttaneiden tiedot ovat jo valmiina, niitä voidaan julkaista heti sadan vuoden aikarajan täytyessä seuraavan vuoden alussa.

Esimerkiksi ensi vuonna julkaiseksi tulevat vuoden 1919 tiedot.

Katilha-tietokantahaussa voi tehdä myös tilastohakuja. Kirkonkirjoista esimerkiksi selviää, että Jäässä kuoli vuonna 1900 liki 180 ihmistä, kun sisälissotavuonna 1918 kuolleita oli kaksinkertainen.

RONI LEHTI / LEHTIKUVA